

Ptasi Mieszkańcy Kórnickiego Arboretum

Z cyklu
„Wiadomości z Ogrodów Kórnickich”

Arboretum w Kórniku słynie z bogatej kolekcji egzotycznych, wiekowych drzew i krzewów. Różnorodna flora, podmokły teren oraz bliskie sąsiedztwo jezior i lasów tworzy nisze ekologiczne dla wielu gatunków zwierząt. Spacerując po Arboretum warto być czujnym i nasłuchiwać dźwięków otaczającej nas przyrody, gdyż wśród starodrzewów parku można spotkać cały szereg gatunków ptaków, m.in. dzięcioła zielonego, trznadla, kowalika czy jemiołuszkę. Co ciekawe, Arboretum jest również miejscem występowania aż sześciu przedstawicieli rodziny sikor.

W parku i jego okolicach gniazdują popularne bogatki, modraszki, jak również mniej znane sikory ubogie, czarnogłówki, czubatki i sosnówki. Wszystkie są objęte ochroną gatunkową. Sikory to niewielkie, ruchliwe i dość pękate wróblowe, o krótkich dziobach, które występują na terenie Europy, Azji, Afryki i Ameryki Północnej. Zamieszkują różnorodne środowiska: ostoje leśne, parki, tereny uprawne i zurbanizowane, gnieźdząc się w dziuplach, załamach pni, a często również w budkach lęgowych, które występują na terenie Arboretum. W jednym lęgu samica składa ok. 13 jaj, wysiaduje je sama. W okresie wiosenno-letnim, gdy dostępność do zróżnicowanego pokarmu jest bogata, sikory żywią się pokarmem głównie owadami, w tym także ich larwami i gąsienicami. Zimą sikory są w dużej mierze zależne od człowieka, zjadając najchętniej wysokotłuszczowe ziarna słonecznika (niesolone!), różnego rodzaju orzechy, zadowalając się również słonią, a nawet kawałkami jabłek. Są to ptaki przeważająco osiadłe, rzadko migrujące, na zimę łączące się w mieszane, koczujące stadka. Spróbuj je rozpoznać!

Bogatka. Ta największa i najliczniej występująca krajowa sikora, zamieszkuje nie tylko stare puszcze i lasy, ale również miejskie parki i ogrody. Gniazduje w gniazdach, pół-gniazdach, załamach drzewnych czy stworzonych przez człowieka budkach lęgowych, jednak, co ciekawe, potrafi również zamieszkać w skrzynce z bezpiecznikami, skrzynce na listy, szlabanie

czy w metalowym słupku ogrodowym. Bogatka jest ptakiem wszystkożernym, latem żywi się owadami, zimą musi zadowolić się dietą roślinną. Jedno pisklę

Modraszka. Jest również częstym, niezwykle kolorowym gościem w karmniku. Ta bogato ubarwiona sikora charakteryzuje się żółtym brzuchem, błękitną „czapczką” na głowie oraz ciemnozielonym grzbietem z wyraźnymi niebieskimi akcentami. Jednak to, czym zachwyca się ludzkie oko, jest tylko ułamkiem tego, co widzą inne ptaki. W widzianym przez nie promieniowaniu ultrafioletowym, błękitne akcenty świecą niczym lampki.

Sikora bogatka. Fot. Martyna Lasek

Sikora modraszka. Fot. Martyna Lasek

Sikora czubotka. Fot. Martyna Lasek

potrzebuje do 5 gramów pokarmu dziennie. Przy karmniku obowiązuje ściśle określona hierarchia. Pierwszy częstuje się samiec, ozdobiony szeroką, czarną smugą na piersi, później cała reszta. Takim system skutecznie zapobiega niepokojom i bójkom.

Czarnogłówka. Zamieszkuje podmokłe lasy liściaste, zadrzewienia śródpolne oraz parki. Jej ubarwienie jest szarobrazowe, brudnobiałe z czarną czapczką i czarnym śliniakiem. Gniazduje w dziuplach, zazwyczaj powiększając już istniejące otwory, np. po spróchniałych gałęziach. Zdarza się jednak, że w drzewach o miękkim drewnie czarnogłówka sama wykuwa swój dom.

Sikora uboga. Przez badaczy z Białowieskiego Parku Narodowego została uznana za gatunek posiadający najwięcej pierwotnych cech. Zwodniczo podobna do czarnogłówki. Te dwa ptaki najłatwiej odróżnić po głosie. Sikory ubogiej raczej nie spotkamy przy karmniku, jest to ptak zamieszkujący rozległe i stare kompleksy leśne, nieśmiały i stroniący od człowieka.

Sosnówka. Jest najmniejszą z sikor. Sosnówka ma upierzenie bardzo podobne do sikory ubogiej, przez co nierazko te dwa gatunki są mylone. Od jej ubogiej kuzynki wyróżnia ją biała, okrągła plamka na potylicy oraz wyjątkowo drobne rozmiary. Zimą, gdy dostępność do pokarmu jest ograniczona, zjada nasiona świerków, często decyduje się na korzystanie z karmników.

Czubatka. Decydowanie różni się od swoich kuzynek, skromna sikora czubotka charakteryzuje się jasnym ubarwieniem oraz czubem z piór na górze głowy. Żyje w dużych, co najmniej kilkunastohektarowych kompleksach

leśnych, a z gotowych budek lęgowych korzysta najmniej. Preferuje dziuple, które często rozbudowuje lub buduje sama od podstaw. Czubotka stroni od ludzi i do karmników przylatuje rzadko.